

POLSKIE TOWARZYSTWO SOCJOLOGICZNE
Sekcja Socjologii Religii PTS

S P R A W O Z D A N I E
z działalności Sekcji w roku 2010

I

1. Ilość członków (w tym członków stowarzyszonych).

W okresie sprawozdawczym przyjęto 12 członków, w tym 12 absolwentów socjologii, skreślono 0 członków, ubyło z innych powodów (podać jakich) 0

2. Skład Zarządu Sekcji z podziałem na funkcje:

Maria Libiszowska-Żółtkowska – przewodnicząca
Elżbieta Firlit – wice przewodnicząca
Stella Grotowska - sekretarz

3. Data wyboru obecnego Zarządu Sekcji:

22 czerwiec 2009

4. Finanse Sekcji w okresie sprawozdawczym:

W okresie sprawozdawczym Sekcja otrzymała od Zarządu Głównego kwotę 1 500 zł na dofinansowanie działalności – wydatkowanie tej kwoty prolongowaliśmy na 2011 rok, na dofinansowanie książki pokonferencyjnej złożonej w wydawnictwie NOMOS, w Krakowie

Koszty ogólnopolskiej konferencji *Religia i gospodarka – asocjacje i opozycje w świecie współczesnym* na SGH w całości pokryte zostały z badań statutowych Elżbiety Firlit (wice-przewodniczącej Sekcji) (sygn. 02/S/0005/09/10; kierownik: Elżbieta Firlit) - suma około 8 tysięcy zł. (szczegółowy kosztorys w załączeniu – w zakładce sprawozdania 2010A)

Z Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego otrzymaliśmy w 2010 r. odmowę przyznania grantu finansującego działalność konferencyjną i wydawniczą.

Uczestnicy grupy tematycznej podczas XIV Zjazdu Socjologów w Krakowie wszelkie koszty pokrywali sami.

Jubileusz ks. prof. Janusza Mariańskiego finansowany był dobrowolną składką członków Sekcji biorących udział w spotkaniu.

II

Opis działalności statutowej:

Sekcja Socjologii Religii organizuje rok rocznie ogólnopolską konferencję. W roku sprawozdawczym odbyły się trzy konferencyjne spotkania członków Sekcji.

Poniżej sprawozdania z trzech naukowych spotkań odbytych w 2010 r.

RELIGIA I GOSPODARKA
ASOCJACJE I OPOZYCJE W ŚWIECIE WSPÓŁCZESNYM

KONFERENCJA SEKCJI SOCJOLOGII RELIGII PTS
WARSZAWA, SGH 2010

Członkowie Sekcji Socjologii Religii PTS przy organizacyjnym współudziale Katedry Socjologii Kolegium Ekonomiczno-Społecznego SGH w dniach 17-18 czerwca 2010 roku spotkali się w gościnnych murach Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie na dorocznej, ogólnopolskiej konferencji zatytułowanej: *Religia i gospodarka – asocjacje i opozycje w świecie współczesnym*. Słowa otwarcia wygłosili: Rektor SGH prof. dr hab. Adam Budnikowski, Dziekan Kolegium Ekonomiczno-Społecznego SGH prof. dr hab. Joachim Osiński, w zastępstwie Kierownika Katedry Socjologii SGH Jolanta Gładys-Jakóbk oraz Przewodnicząca Sekcji Socjologii Religii Maria Libiszowska-Żótkowska.

W konferencji udział wzięło 46 referentów prawie ze wszystkich ośrodków akademickich w Polsce oraz spora grupa słuchaczy i dyskutantów głównie socjologów i ekonomistów.

Celem konferencji była próba odpowiedzi na pytania o zakres wieloaspektowych powiązań religii z ekonomią, o charakter wzajemnych relacji między współczesną gospodarką a religią również w kontekście historycznych uwarunkowań i teoretycznych ustaleń. Wystąpienia odnosiły się m.in. do klasycznej koncepcji Maxa Webera i współczesnej Michaela Novaka dotyczącej wpływu etyki religijnej na życie gospodarcze, do rynkowej (ekonomicznej) teorii religii Rodneya Starka i Williama S. Bainbridge'a oraz do koncepcji Zygmunta Baumana, która mówi o religijności w świecie ponowoczesnym jako "uziemionej" przez komercjalizację i konsumpcjonizm transcendencji.

Przywołania do nauki społecznej Kościoła, papieskich encyklik społecznych przewijały się w tekstach wielu wystąpień. Analizowano procesy adaptacji instytucji religijnych do warunków gospodarki rynkowej, dokumentowano obecność reklam kościelnych w przestrzeni publicznej, a także wykorzystanie symboliki sacrum w reklamie.

Omawiano zagadnienia finansowania Kościołów i związków wyznaniowych w przekroju międzynarodowym, działalność gospodarczą instytucji religijnych, a także związek etyki biznesu z etyką religijną.

Zastanawiano się, jaką rolę w relacjach religii i gospodarki odgrywają współczesne, kluczowe instytucje religijne i instytucje gospodarcze oraz czy kryzys gospodarczy rewitalizuje kwestie etyczne wpływające z nauki społecznej wielkich religii, czy może pogłębia rozbrat między religią i gospodarką.

Program konferencji podzielony został na VI problemowych sesji oraz trzyosobowy panel zwieńczający i podsumowujący dwudniowe obrady:

Sesja I – moderator Janusz Mariański KUL – *Religia i gospodarka w perspektywach teoretycznych:*

Aniela DYLUŚ (UKSW), *Mysł religijna w dyskursie wokół współczesnego kryzysu gospodarczego;*

Juliusz GARDAWSKI (SGH), *Luteranizm i kalwinizm a rozwój ekonomiczny. Interpretacja metodologii Maxa Webera w nowej socjologii ekonomicznej*;
Andrzej KASPEREK (UŚ), *Od etyki protestanckiej do etyki romantycznej. Socjologiczny szkic o religii i duchu współczesnego konsumpcjonizmu*;
Marcin LISAK (WSliZ-Rzeszów, Kolegium F-T OO. Dominikanów w Krakowie), *Michaela Novaka chrześcijańska adaptacja instytucji wolnorynkowych: pomiędzy sprywatyzowaną funkcją i publicznym działaniem religii*;
Artur NOWAK-FAR (SGH), *Prawo gospodarcze w programie religii politycznej. Przykład nazizmu*;
Jacenty SIEWIERSKI (SGH), *Ewolucja modelu człowieka pod wpływem chrześcijaństwa i jego związki z motywacją gospodarczą*;
Paweł WIĘCKOWSKI (SGH), *Szkodliwe urojenie czy błogosławiony dar? Refleksja nad pojęciami i argumentami używanymi w dyskusji nad związkami religii i życia społecznego*.

Sesja II – moderator Halina Rusek (UŚ) - *Działalność gospodarcza a etyka religijna – założenia i praktyka*:

Janusz HRYNIEWICZ (UW), *Międzynarodowe zróżnicowanie dochodów a efektywność gospodarcza. Koncepcje funkcjonalno-rynkowe w katolickim i protestanckim kręgu kulturowym*;
Anna POTASIŃSKA (UKSW), *Koncepcja pracy w katolickiej nauce społecznej – znaczenie i możliwości urzeczywistnienia*;
Krzysztof JASIECKI (IFiS PAN), dr Rafał SMO CZYŃSKI (IFiS PAN), *Wpływ katolicyzmu na postawy i zachowania polskich przedsiębiorców*;
Paweł GRYGIEL (URz), *Religijność a orientacje gospodarcze mieszkańców Podkarpacia*;
Monika PODKOWIŃSKA (SGGW), *Tradycje świąteczne w kulturze organizacyjnej*;
Wojciech PAWNIK (AGH), *Etyczne dylematy świata technopolu – chwyt marketingowy czy zbiór zasad etycznych*.

Sesja III – moderator Andrzej Wojtowicz (SGGW) - *Sytuacja finansowa instytucji religijnych w społeczeństwach współczesnych*:

Halina RUSEK (UŚ), *Polityka państwowa Czech i Słowacji wobec Kościołów i związków wyznaniowych a ich finansowanie*;
Agata S. NALBORCZYK (UW), *Finansowanie religii muzułmańskiej przez współczesne państwa europejskie*;
Mustafa SWITAT (UW), *Islam a ekonomia*;
Jan KRUSZYŃSKI (UAM), *Państwo polskie a Kościół katolicki: formalna odrębność versus ścisła ekonomiczna zależność*;
Wiesław ROMANOWICZ (PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej), *Społeczno-ekonomiczne aspekty funkcjonowania parafii prawosławnych na Lubelszczyźnie*;
Andrzej POTOCKI (IPSiR UW, Kolegium F-T OO. Dominikanów w Krakowie), *Finanse Kościoła- kontrowersyjny temat debaty medialnej*;
Elżbieta FIRLIT (SGH), *Postawy społeczne wobec finansowania i działalności gospodarczej Kościoła w Polsce*.

Sesja IV – Maria Libiszowska-Żółtkowska (UW) - *Instytucje religijne i religijność w warunkach gospodarki rynkowej i społeczeństwa konsumpcyjnego*:

Halina MIELICKA (UJK), *Religijność codzienności w społeczeństwie konsumpcyjnym*;
Hanna PODEDWORNA (SGGW), *Instytucje religijne jako podmioty ekonomii społecznej*;
Maria SROCZYŃSKA (UJK), *Młodzież a instytucja religijna w warunkach społeczeństwa rynkowego*;
Marta WIDY-BEHIESE (UW), *Rynek „hala” i bankowość muzułmańska. Wymogi religii czy siła marketingu?*;
Witold ZDANIEWICZ, (ISKK SAC), Włodzimierz OKRASA (UKSW), Jan HERBST (UW), *Ekonomiczne aspekty aktywności społecznej Kościoła, na podstawie badań statystyczno-socjologicznych ISKK i GUS 2009*;
Magdalena SMAK-WÓJCICKA (UW), *Szkoły katolickie a rynek pracy. Proces adaptacji szkół do warunków gospodarki rynkowej*;
Damian GUZEK (UŚ), *Reklama na usługach instytucji religijnych w Polsce*.

Sesja V – moderator – Halina Mielicka (UJK) - *Dobroczynność i filantropia – klasyczne treści w zmieniającej się formie*:

Andrzej WOJTOWICZ (SGGW), *Religijna filantropia: czy nowy sektor ekonomii?*;
Tadeusz KAMIŃSKI (UKSW), *O profesjonalizacji kościelnej dobroczynności – casus Caritas w Polsce po 1989 r.*;
Krzysztof JAROSIŃSKI (SGH), *Etyczny wymiar rozwoju lokalnego i regionalnego*;
Stella GROTOWSKA (UWr), *„My zbawiamy świat, bo młodzi nie mają czasu”. Aktywność społeczna i praca dobroczynna seniorów w organizacjach, ruchach i wspólnotach katolickich*;
Kinga LENDZION (UKSW), *Zaangażowanie Kościoła w rozwój krajów Trzeciego Świata*.

Sesja VI - moderator Andrzej Potocki (UW) - *Praktyczne implikacje rynkowej teorii religii*:

Maria LIBISZOWSKA-ŻÓŁTKOWSKA (UW), *Kościół w Polsce z perspektywy rynkowej teorii religii*;
Ewa DZIEDZIC (SGH), *Katolickie budowle sakralne a turystyka*;
Piotr WRÓBLEWSKI (UŚ), *Ascetyczni protestanci w Polsce. Więzy społeczne w parafii ewangelicko-reformowanej w Żelowie*;
Ewa STACHOWSKA (UW), *Między komercjalizacją a etatyzacją, czyli adaptacyjne dylematy religii we współczesnym świecie*;
Radosław KOSSAKOWSKI (UMK), *Max Weber zredukowany- przykłady buddyjskiej działalności społeczno-gospodarczej*;
Włodzimierz PETRYK (SW im. B. Jańskiego), *Obowiązek odpowiedzialnego korzystania z prawa do wolności w warunkach gospodarki wolnorynkowej*.

Panel – moderator Elżbieta Firlit – *Ile religii w gospodarce a ile gospodarki w religii?*
Dyskutowali: Irena BOROWIK (UJ), Krzysztof JASIECKI (IFiS PAN), Andrzej WOJTOWICZ (SGGW).

Konferencja intelektualnie oraz poznawczo ciekawa i inspirująca, dała możliwość polifonicznej prezentacji indywidualnych przemyśleń, polemicznych dyskusji oraz naukowego dialogu. Teksty wygłoszonych referatów złożą się na zbiorową publikację ukazującą problemy religii w świetle wielowątkowych zagadnień gospodarczych, ekonomicznych i finansowych. Specjalizujące się w problematyce religioznawczej

prestżowe wydawnictwo NOMOS z Krakowa zobowiązało się do wydania drukiem tej publikacji.

Ogólnopolska Konferencja

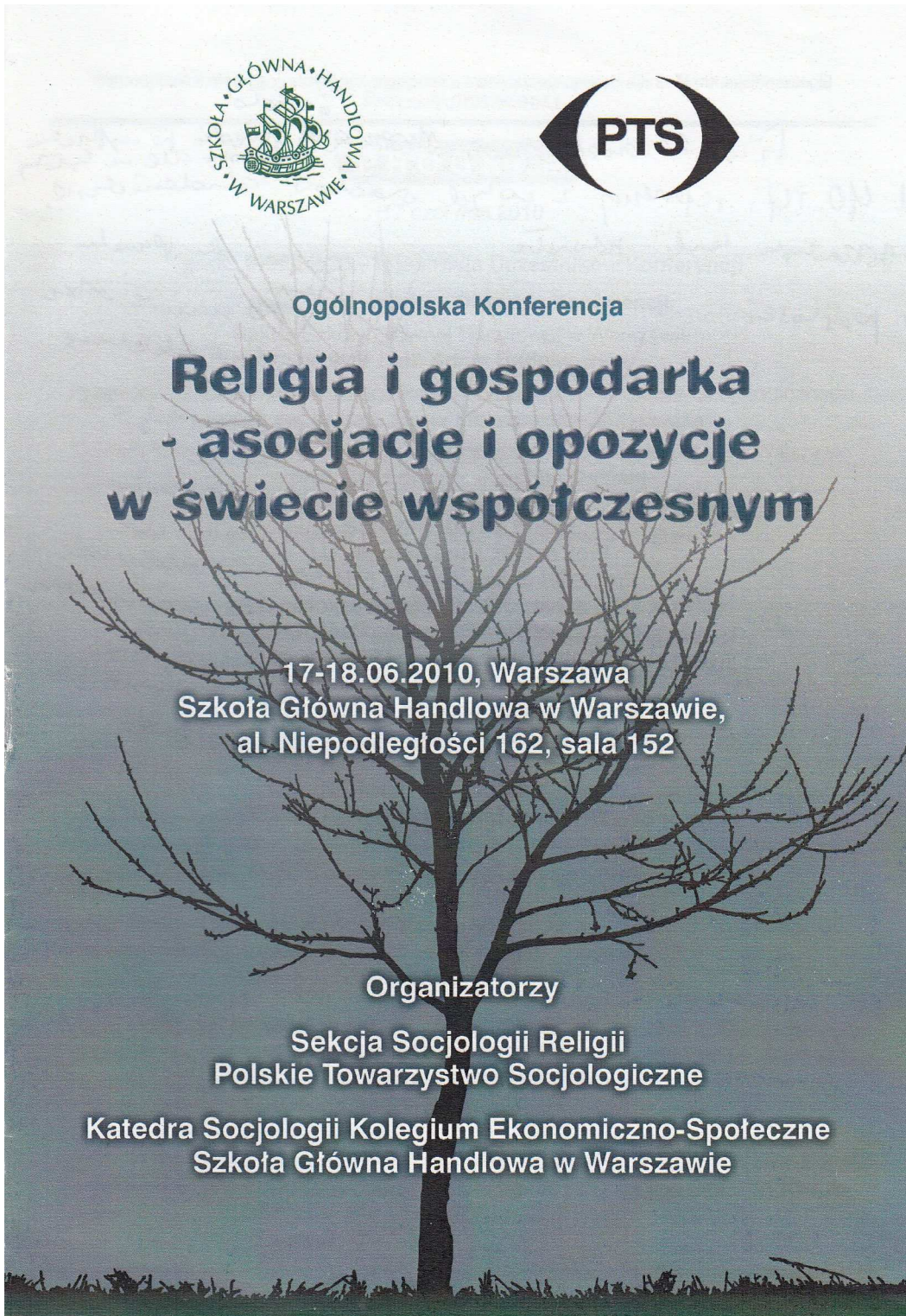
Religia i gospodarka - asocjacje i opozycje w świecie współczesnym

17-18.06.2010, Warszawa
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie,
al. Niepodległości 162, sala 152

Organizatorzy

**Sekcja Socjologii Religii
Polskie Towarzystwo Socjologiczne**

**Katedra Socjologii Kolegium Ekonomiczno-Społeczne
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie**

Elżbieta Firlit
Maria Libiszowska-Żółtkowska

RELIGIA DZIŚ – TRADYCJA, ZMIANA I PORZĄDEK SPOŁECZNY
Grupy tematyczna Sekcji Socjologii Religii

XIV OGÓLNOPOLSKI ZJAZD SOCJOLOGICZNY
KRAKÓW 8-11 WRZEŚNIA 2010

Sekcja zorganizowała i zrealizowała grupę tematyczną podczas XIV Ogólnopolskiego Zjazdu Socjologicznego, zatytułowaną: **Religia dziś – tradycja, zmiana i porządek społeczny**. Odpowiedzialne za organizację grupy oraz prowadzenie obrad były: Maria Libiszowska-Żółtkowska i Stella Grotowska

Wygłoszone i wyłożone w dwu turach referaty:

Andrzej Wojtowicz: *Denominacyjny efekt polskiego katolicyzmu*

Sławomir Zaręba: *Współczesny katolicyzm polski. Ile tradycji ile zmiany?*

Elżbieta Firlit: *Ciągłość i zmiana instytucji religijnych w Polsce w okresie 1989-2009*

Halina Mielicka: *Doświadczenie religijne jako paradygmat duchowości człowieka współczesnego*

Ewa Stachowska: *„Sprzedaż w służbie Boga”, czyli ponowoczesna obecność religii*

Sławomir Mandel: *Który z narodów jest najbardziej patriotyczny i co wspólnego ma z tym religia?*

Małgorzata Rajtar, *Tożsamość religijna, prawa mniejszości religijnych i nowoczesny autorytet medyczny*

Katarzyna Ponikowska, *Ekolodzy w kościele katolickim w Polsce*

Aniela Różańska, *Środowisko wielokulturowe a postawy wobec Inności religijnej*

Anna Szwed, *Równość płci, dyskryminacja i feminizm w opiniach księży rzymskokatolickich w Polsce*

Dominika Karasek, *Katolickie dzieci o grzechu*

Anna Buchner, *Polski krajobraz pielgrzymkowy – światy społeczne dziewięciu sanktuariów na terenie Polski*

Referaty wyłożone

Michał Żebrowski, *Rynkowa teoria religii w praktyce: pluralizm endogeny, napięcie, zaangażowanie religijne oraz bezpieczeństwo egzystencjalne w Krakowie*

Berenika Dyczek, *Wpływ protestantyzmu na postawy obywatelskie mieszkańców Śląska Cieszyńskiego*

Przemysław Gębala, *Apostazja formalna w Kościele rzymskokatolickim – przejaw antyklerykalizmu czy racjonalny wybór*

Wygłoszone referaty zostały złożone do druku w osobnym numerze *Przeglądu Religioznawczego*.

BENEFIS JUBILEUSZOWY
KS. PROF. DR HAB. JANUSZ MARIAŃSKI – UCZONY, MISTRZ, PRZYJACIEL
XIV OGÓLNOPOLSKI ZJAZD SOCJOLOGICZNY
10.09. 2010, KRAKÓW

Laudacje:

Maria Libiszowska-Żółtkowska – Krótki rys biograficzny Janusza Mariańskiego
Stanisław Fel – KULowska kariera Janusza Mariańskiego
Witold Zdaniewicz - Mariańskiego w badaniach ISKK
Irena Borowik – Janusz Mariański - socjolog religii
Aleksandra Jasińska –Kania – Janusz Mariański - socjolog moralności
Andrzej Wojtowicz – Kościół w teorii Janusza Mariańskiego
Zbigniew Stachowski – Janusz Mariański - religioznawca
Andrzej Potocki - Janusz Mariański – badacz młodzieży
Halina Rusek – Janusz Mariański o sekularyzacji i desekularyzacji
Leon Smyczek – Janusz Mariański – mistrz młodego pokolenia
Józef Baniak - Prezentacja książek dedykowanych Januszowi Mariańskiemu
Elżbieta Firlit Paweł Grygiel – wręczenie Jubilatowi Jego portretu

Publikacje dedykowane prof. Januszowi Mariańskiemu wręczone podczas jubileuszu:

1. J. Baniak (red.), W poszukiwaniu sensu. O religii, moralności i społeczeństwie, wyd. NOMOS, Kraków w 2009, ss. 495
2. J. Baniak (red.), Między socjologią i teologią. Pola zainteresowań i badań naukowych Janusza Mariańskiego, wyd. UAM, Wydział Teologiczny., Poznań 2010, ss. 474.

<http://www.pts.org.pl/public/upload/maria%C5%83ski-81e80.pdf>

Główne problemy i trudności w pracy; ogólna ocena działalności Sekcji w okresie sprawozdawczym; oczekiwania Sekcji pod adresem Zarządu Głównego PTS w 2011 r.

Sekcja pracuje latami wypracowanym rytmem - corocznie organizując przynajmniej jedną ogólnopolską konferencję naukową, której efekty wydaje w formie prac zbiorowych wysoko cenionych na rynku wydawniczym.

Jak to bywa w z dużą liczbą członków - w Sekcji Socjologii Religii zapisanych jest ich około 150, aktywnych jest nie więcej niż 40 uczestników biorących udział w corocznych konferencjach.

Znaczącym elementem jest brak stałego źródła finansowania – konferencji i wydawnictw publikacji zbiorowych. Uczestnicy w konferencjach partycypują na własny koszt, co często stanowi istotną barierę aktywności.

Problemem dla Sekcji jest także strona internetowa PTS. Strona naszej Sekcji nie istnieje mimo próśb o zamieszczenie danych dotyczących składu zarządu, sprawozdania z 4-letniej kadencji itp. Sekcja chciałaby uzyskać dostęp – bezpośredni lub pośredni - do zarządzania informacjami na swojej stronie (w zakładce Sekcja Socjologii Religii). Rok minął – jak zwracałam się w tej sprawie do kol. Nowaka i nic się dalej nie posunęło.

Poprzez zakładkę na stronie PTS chcielibyśmy mieć stały kontakt z członkami naszej Sekcji – wymieniać się informacjami o organizowanych konferencjach, życiu naukowym, publikacjach itp. – tylko w ten sposób Sekcja może przez cały rok aktywnie funkcjonować a nie tylko przez 2 dni spotkań konferencyjnych. Jest to z pewnością dobry sposób na uaktywnienie większości członków i możliwość realnej wymiany myśli między ludźmi z wielu ośrodków. Do tego jednak potrzebna jest decyzja Zarządu Głównego dysponującego stroną internetową.

Sekcja dziękuje Zarządowi Głównemu PTS za finansowe wsparcie w kwocie 1500 zł. w 2010 r. suma ta dofinansuje wydanie publikacji z konferencji na SGH.

podpis Przewodniczącego Sekcji
Maria Libiszowska-Żółtkowska

Warszawa, dn. 07.01.2011 r.